

Večernik

»JUTRA«

Leto IV. (XI.), šte. 41

Maribor, sreda 19. februarja 1930

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri
Račun pri poštnem ček. zav. v Ljubljani št. 11.409
Valja mesečno, prejemani v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:
Uredn. 2440 Uprava 2455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13
Oglaš po tarifu
Oglaš sprejema tudi oglašni oddelček »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Anglija predlaga dveletno carinsko premirje

PREMIRIJE BI SE PRIČELO ŽE 1. OKTOBRA TEKOČEGA LETA. — VPRAŠANJE SKLICANJA KONFERENCE ZA ZNIŽANJE SEDANJH CARIN.

ZENEVA, 19. februarja. Na včerajšnji seji konference za carinsko premirje je stavil angleški trgovinski minister Graham predlog, da naj države sklenejo carinsko premirje za gotovo dobo let, signatarne velevlasti pa naj se zavežejo, da ne bodo povišale sedanjih industrijskih zaščitnih carin. Tako carinsko premirje bi zajamčilo gospodarsko sigurnost. Vrh tega bi se tekom navedene dobe lahko sklenile posebne pogodbe, s katerimi bi se sedanje carine znižale na minimum. Govornik je predlagal dalje, da naj se carinsko premirje začne s 1. oktobrom letošnjega leta in naj traja dve leti. Svet, je nadaljeval govornik, ječi pod gospodarsko krizo. Ponesrečenje te

konference bi tudi one države, ki se še vedno zavzemajo za princip svobodne trgovine, prisililo, da se pridružijo boju za postavitve visokih zaščitnih carin. V trenutku, ko bi stopilo carinsko premirje v veljavo, pa bi se morala tudi že sklicati prihodnja konferenca za znižanje carin.

Popoldne je govoril češkoslovaški delegat, trgovinski minister dr. Matoušek, ki je poudarjal v svojem govoru važnost stabilizacije carin za ureditev kompleksa meddržavnih vprašanj.

Konferenca bo jutri nadaljevala svoje delo. Razen Angleške je zastopanih še 25 evropskih držav in Japonska. Zedinjene države so poslale le opazovalca.

Francoska kabinetna kriza

POSVETOVANJA PREDSEDNIKA REPUBLIKE. — REŠITEV KRIZE JE ŠE POPOLNOMA NEJASNA.

PARIZ, 19. februarja. Predsednik republike Doumergue je danes nadaljeval konsultacije vodilnih politikov. Razne zbornične frakcije so že začele posvetovanja glede rešitve sedanje vladne krize, vendar pa še ni prišlo do konkretnih predlogov. Vladne skupine so slejkoprej odločno na strani dosedanjega šefa vlade Tardieua. Nekateri parlamentarci napovedujejo celo vstop radikalov v vlado, dočim se je med radikali pojavila skupina, ki zahteva, da naj sestavi novo vlado kak radikal (morda Clemen-

tel) ali pa Briand. V tem primeru bi ostal Tardieu še nadalje v vladi in bi mu bilo istočasno poverjeno vodstvo londonske francoske delegacije. V krogih, ki imajo tesne zveze s sedanjo vlado, pa označujejo to verzijo kot izključeno.

Ministrski predsednik Tardieu je ostal tudi še včeraj v svoji bolniški sobi in je sprejel popoldne deputacijo levičarskih republikancev, ki zahtevajo, da naj ostane še nadalje na krmilu vlade. Kasneje je sprejel Tardieu še Ponceta, Loucheurja, Lautierja in Louis Marina.

Smrt nemškega poslanika v Beogradu

BEOGRAD, 19. februarja. Nemški poslanik na našem dvoru, dr. Köster, velik prijatelj našega naroda, je včeraj umrl za vnetjem slepiča. Tudi druga operacija mu ni mogla rešiti življenja. Poslanikovo truplo prepeljejo v Nemčijo.

BEOGRAD, 19. februarja. Zemske ostanke nemškega poslanika dr. Adolfa Koesterja so prepeljali danes v nemško poslaništvo v Krunski ulici, kjer so bili položeni na mrtvaški oder. Jugoslovanska vlada je ponudila nemškemu poslaništvu, da plača ona stroške prevoza krste do državne meje.

Imenom vlade je poslal minister dr. Kumanudi kot zastopnik zunanega ministra dr. Marinkovića nemškemu zunanjemu ministru dr. Curtiusu sožalno brzojavko s pripombo, da je izzvala tragična smrt poslanika po vsej Jugoslaviji bolesten odmev.

Železniška nesreča na Škotskem

LONDON, 19. februarja. V gosti megli sta trčila snoči v bližini Glasgova dva potniška vlaka, ki sta bila polna delavcev, vračajočih se z dela. Skupno je bilo ranjenih 51 oseb, med njimi 6 smrtno-nevarno, 24 so jih pre-

peljali v bolnico. Nesreča je nastala vsled tega, ker je vlakovodja drugega vlaka prezlil v gosti megli znamenje »Stoj!«. Ranjenci so bili večinoma v zadnjih vozovih stoječega vlaka, ki se je vsled silnega sunka popolnoma raztrgal.

Strašna nesreča na ledu

BERLIN, 19. februarja. Dne 16. t. m. so šli ribiči na jezero Plateliai na Litvanskem s sanmi po ledu proti sredini jezera, da bi tam ribili. Popoldne se je vračalo dvoje sani, ki so bile med seboj z vrvo zvezane, in ki jih je vlekel konj proti obali. Na obeh saneh je bilo dvadeset oseb. Nedaleč od sredine pa se je led naenkrat udrl, prve sani s konjem vred so naglo izginile v jezerskih valovih in potegnile še druge sani za seboj. En ribič se je rešil z veliko težavo in potegnil še enega iz valov. Poklicala sta naglo pomoč iz sosedne vasi in posrečilo se je rešiti še 9 oseb. Devet oseb pa — 8 moških in ena ženska — je utonilo.

Katastrofa na Donavi

BUKAREŠT, 19. februarja. Pri Calarasiju se je prevrnil brod, ki je bil poln potnikov. Rešiti se je mogel le brodar, dočim so vsi potniki, 11 po številu, sami kmetje, utonili.

Samomor 19-letnega mladeniča radi nesrečne ljubezni.

Sinoči krog pol 10. se je na Obrežni cesti v Studencih ustrelil z revolverjem v glavo 19-letni Dragotin Jordan, praktikant pri tvrdki Doctor & drug. Takoj obveščeno orožništvo je poklicalo rešilno postajo, ki je umirajočega odpeljala v bolnico, kjer je pa tekom noči izdihnil. Dejanje je izvršil radi nesrečne ljubezni, ker oče njegove izvoljenke razmerja ni dovoljeval.

Sit življenja

je postal tudi krojač Ivan Žunko v Kamnici, ki se je danes zjutraj med peto in polšesto uro obesil. Vzrok: beda.

Radi nečiščenja hodnikov

je bilo danes prijavljenih na policiji 5 hišnih gospodarjev. V tem pogledu je pač res potrebna strogost v interesu pasantov.

Radi prepovedanega povratka

je bila nocoj ponoči krog 3. ure aretirana na mariborskih ulicah 24letna Neža Placar, ki je bila lani sept. izgnana za 2 leti iz Maribora. Oddana je okrajnemu sodišču.

Aretiran radi ropa.

Minolo nedeljo pop. se je pridružil na mariborskih ulicah Katarini M. iz Kamnice Jožef Štumpf, brezposelni delavec, pristojen v Slivnico pri Mariboru, sedaj stanujoč pri nekem prijatelju v Rošpohu. Spremljal jo je do njenega doma. Ko je klicala svoje, da bi ji odprli, ji je zadržala iz roke ročna torbica, v kateri je imela 460 Din. Štumpf je torbico pograbil in zbežal. Nocoj po noči so ga orožniki mariborske postaje v Rošpohu aretirali. Noč je prespal pri Grafu, danes zjutraj pa ga je orožništvo izročilo sodišču v »nadaljno poslovanje«.

Razoroževalna politika v mestnem avtobusu.

Gospod (v natlačeni avtobuse. precej obilni sosed): Oprostite, gospa, ali ne bi bilo mogoče, da bi male omeli svojo tonažo?

O izgradnji ruskega narodnega gospodarstva

sta imela te dni praška inženirja dr. Špaček in Hanuš, odlična češka znanstvenika, predavanja v klubu čeških gospodarskih urednikov v Pragi. Oba sta minulo leto potovala po Rusiji: inž. dr. Špaček se je udeležil minolo poletje študijskega potovanja ameriških inženirjev po Rusiji, inž. Hanuš pa se je šele nedavno vrnil s potovanja po Rusiji. Njuna izvajanja so vsekakor zanimiva in se v mnogočem razlikujejo od običajnih slik, ki nam jih o položaju v Rusiji podajajo mnogi inozemski popisovalci, bodisi iz lastnega opazovanja bodisi po opisih drugih ljudi.

Češka inženirja sta predvsem videla širokogrudnost ruskih carinskih funkcionarjev, ki pa vendar uživajo polno zaupanje svojih višjih oblasti. Vsi carinski uslužbenci, istotako oni v državnih industrijah, ki jim je poverjeno nabavljanje surovin in izplačevanje mezd, imajo široke kompetence. Znanstveni inženirji, ki služijo razvoju ruske produkcije, so dobro opremljeni in bogato dotirani ter jih vodijo prvi domači in inozemski strokovnjaki. Rezultati dela teh zavodov se prekosili vsa pričakovanja. Vsi strokovnjaki, ki prihajajo iz inozemstva študirat ruske prilike, so polni hvale o vzorni organizaciji in o stremljenju, da se postavi proces produkcije na čim bolj racionalno podlago. Rusija se je izredno hitro prilagodila zapadno-evropskim standardnim tipom, uporablja le najbolj preizkušane in najbolj uspele delovne metode in stroje pri centralno vodeni obnovi ruskega gospodarstva, ki silno napreduje. V velikih državnih tovarnah najdeš povsod najmodernejše ameriške in nemške stroje. Kapaciteta teh obratov je ogromna in skoro vsa podjetja so polno zaposlena.

Rusija je danes v evropskem gospodarstvu zelo važen činitelj, s katerim bo morala računati brez dvoma tudi zelo moderno opremljena ameriška industrija. Izgleda celo, da bo rusko gospodarsko področje i glede kmetijske i glede industrijske produkcije precej nevarno tekmeč Amerike, ako bo izgradnja napredovala kakor doslej. Zato je tembolj potrebno, da se tudi srednjeevropska gospodarska področja, zlasti Češkoslovaška, bavijo z ruskim problemom, da ne bodo v bodočnosti doživela razočaranj. Eksploatacija Rusije je vprašanje denarja, ki ga dozdaj niti Anglija niti Amerika na podlagi koncesijskega sistema niste mogli primerno rešiti. Večina velikih svetovnih tvrdk ima v glavnih ruskih mestih svoje zastopnike. Potreba ruskega gospodarstva po kapitalu je bila lani zelo znatna, zlasti pa velika investicijska dela. Petletni gospodarski načrt, ki se finansira z notranjimi posojilom na najširši podlagi (prostovoljni odteglaji pri mezdah itd.), bo gospodarsko obnovo Rusije nedvomno zelo pospešil. Dozdajni rezultati so bili deloma zelo ugodni, v drugih panogah produkcije niso zadovoljili, in strokovno časopisje se obširno bavi z vzroki neuspehov ter priporoča sredstva za odpravo.

V celoti državno gospodarstvo ni rodilo slabih rezultatov, nadomeščanje privatnokapitalističnih interesov z državnim gospodarstvom so pospeševali: prirojeni idealizem ruskega naroda, disciplina in ojačanje čuta odgovornosti. Življenske prilike delavstva niso neugodne, z mesečnimi dohodki povprečno 120 rubljev (3000 Din) za kvalificiranega delavca in 250 rubljev (6000 Din) za inženirja more živeti i ročni i duševni delavec, zlasti ker se cene živil ne razlikujejo veliko od naših. Zunanost zlasti velikih mest in neprijetna, stanovanjska preskrba za delovne sloje prebivalstva lepo in smotreno napreduje, parki in prostori za oddih so dobro oskrbljeni, živilske trgovine so snažne in bogato zalozene, železnice, motorne vozila, tramvaji itd. točno vozijo v vsi delovi obiska-

ni. Glede točnosti železnic v Sibiriji je inž. Hanuš iznesel nekoliko drugačnih izkušenj nego inž. Špaček o onih v Rusiji.

V celoti pa sta oba predavatelja na podlagi opazovanj potrdila dejstvo, da je velika večina doraščajoče inteligence v Rusiji pripadnik državno-kapitalistične gospodarske oblike, iz česar se da sklepati, da se bo današnji režim v bodočnosti še bolj zasedral v širokih plasteh prebivalstva.

Seveda pa treba pripomniti, da sta oba strokovnjaka kot inženirja študirala predvsem industrijske prilike in se njuna predavanja predvsem tudi na te nanašajo. Da-li je v kmetijskem gospodarstvu Rusije tudi vse tako v redu kakor v industrijskem razvoju, to vprašanje sta pustila odprto.

Mariborski in dnevni drobiž

Mariborsko gledališče

REPERTOAR.

Sreda, 19. februarja ob 20. uri. Gostovanje »Sinje ptice«.
 Četrtek, 20. februarja ob 20. uri. Gostovanje »Sinje ptice«.
 Petek, 21. februarja. Zaprt.
 Sobota, 22. februarja ob 20. uri »Lepa pustolovščina«. Ljudska predstava pri znižanih dramskih cenah. Zadnjič.
 Nedelja, 23. februarja ob 15. uri »Netopir«. Kuponi. — Ob 20. uri »Takrat v starih časih«. Prvič.

Ptujsko gledališče.

Petek, 21. februarja ob 20. uri »Snež«. Gostovanje Mariborčanov.

»Sinja ptica« v marib. gledališču. Kdor še nima vstopnice za to senzacionalno gostovanje berlinskega ruskega gledališča, naj si jo nemudoma preskrbi, ker se pričakuje izredno velik naval oba večera.

»Lepa pustolovščina« kot ljudska predstava pri znižanih dramskih cenah. Ta izredno fina in lepa francoska komedija, ki je pred dvema letoma zaradi dobrega podajanja igralcev, zlasti pa radi nenadkriljive kreacije gdč. Kraljeve dosegla tolik uspeh, da jo je gledališče letos znova naštudiral, se vpripori zadnjič v tej sezoni kot ljudska predstava pri znižanih dramskih cenah, ki so tako nizke, da si poset gledališča pač vsakdo lahko privoščiti.

Gostovanje Branke Tomašičeve.

V nedeljo zvečer je v Granichstaedtenovi operi »Orlov« nastopila v našem gledališču kot kontoristinja Kitty Marbanks članica zagrebške opere in opere, gdč. Branka Tomašičeva. S svojo elegantno postavo, mladostno živahnostjo in razigranostjo ter s svojim prijetnim, čeprav ne preveč močnim glasom, si je že ob prvem nastopu pridobila simpatije občinstva, ki je bilo precej dobro zasedlo gledališče. Vendar pa moramo ugotoviti, da je v igri gdč. Tomašičeva še marsikaj nedogranega in neuglajenega. Njen temperament je preveč oster, ples premalo poglobljen in uravnovešen, igra tu in tam še vse preveč samo igra. Brez dvoma pa je talent, ki se še lahko razveseljivo razvije. Ostala predstava je bila mestoma skoraj boljša kakor pri premijeri. Gdč. Tomašičeva in gdč. Udovičeva (Nadja Nadjakovska) sta prejeli cvetje. —r.

Dečji dom ali muzej?

Že v eni izmed zadnjih sej mariborskega občinskega odbora je bilo govora o pomanjkanju prostorov za mestno ubožnico in o predlogu socialopolitičnega odseka, naj bi se uporabili zanjo tudi prostori sedanega dečjega doma, ker je to poslopje last mestne občine in je za svrhe mestne ubožnice zelo prikladno ter je z glavnim poslopijem tudi zvezano potom vrta. Takrat je bilo ugotovljeno, da ima mesto v sedajni ubožnici 97 revežev, ki stanejo občino z upravo poslopija vred 240.000 Din, dočim mora občina za 40 svojih revežev, za katere nima tu prostora in jih mora oddajati v hiralnice v Ptuj in Vojniku, plačevati letno po 236.600 Din in to zanjo pomeni veliko materijelno škodo. Na drugi strani se je tudi ugotovilo, da prostori v Strossmayerjevi ulici za Dečji dom niso prav primerni. Socialopolitični odsek se je pozneje v eni svojih sej ponovno bavil s tem vprašanjem ter je glede nadaljnjega postopanja dal županu proste roke. Vest, da bi bilo Dečjemu domu že odpovedano, v tej obliki ne odgovarja resnici. Res pa je, da poteče najeminska pogodba z 31. marcem t. l. Res je tudi, da je vodstvo Dečjega doma o stvari obvestilo bansko upravo, ki je nedavno poslala v Maribor komisijo, ki je pregledala bivši oblastni dvorec, v koliko bi bil prikladen za namestitev Dečjega doma. Ugotovilo se je, da bi bil za prvo silo porabljev, vendar bi pa ta rešitev mogla biti samo začasna. Seveda bi se pa s to rešitvijo zopet križali interesi muzejskega društva, kateremu je — kakor se govori — poslopje oblastnega dvorca bilo že nekako obljubljen za muzej, in sicer glavni trakt, dočim bi se novo zi-

dani trakt porabil za zdravstveni dom. Vsekakor bo morala banska uprava vprašanje Dečjega doma resno v roke vzeti, ker ne moremo verjeti, da bi se mogla odločiti za rešitev, o kateri se govori, da bi se namreč otroke iz Dečjega doma porazmestilo po raznih samostanih.

Iz sinočnje seje mestnega sveta.

Dalo se je gradbeno dovoljenje Rudolfu Kodeli za preureditev hiše in gosp. poslopija ob Radvanjski cesti 55, ter Francu Golobu za preureditev hiše v Mlinski ulici 4. Uporabno dovoljenje se je dalo hotelirju Francu Zemljiču za nadzidano poslopje na Grajskem trgu, Vekoslavju Šturmu za stanovanjsko hišo v Vrbanovi 71 in Juriju Juteršniku za stanovanjsko hišo v Magdalenski 34. — Ribarskemu društvu se je dovolilo podaljšanje ribolovne zakupne pogodbe pod dozdajnimi pogoji.

Zdravniško društvo v Mariboru

je na svojem rednem občnem zboru dne 16. t. m. izvolilo sledeči odbor: predsednik lanski sanitetni svetnik dr. Jankovič, podpredsednik primarij dr. Rajšp iz Celja, tajnik asistent dr. Dereani, blagajnik žel. zdravnik dr. Marin, knjižničar primarij dr. Černič. Odborniki: primarij dr. Robič, šef rešilne postaje dr. Karl Ipavic, žel. zdravnik dr. Klasinc iz Pragerskega, okrožni zdravnik dr. Hönigmann iz Marenberga in specialista dr. Klara Kukovec. Namestnika: dr. Ramšak iz Črne in zobozdravnik dr. Kristan iz Maribora, preglednika dr. Stamol zobozdravnik in okrožni zdravnik dr. Bačar iz Sv. Ilje. Društvo ima 110 članov in pogrebni sklad, iz katerega plača takoj po smrti preostalim tolikokrat po 50 Din kolikor članov šteje zdravniško društvo.

Ljudska univerza v Studencih pri Mariboru.

V četrtek 20. t. m. ob 19. uri predava ga Anka Mešičkova o varčnem gospodinjstvu.

Knjigovodski tečaj.

Včeraj je bil v trgovski akademiji 6. tvorjen šesttedenski obrtni knjigovodski tečaj, ki ga prireja zbornica TOI. Otvoritvi so poleg prof. Strune in interesentov prisostvovali obrtno-zadružni nadzornik g. Založnik, zbornična svetnika Hohnjec in Oset ter kot delegat Zveze gostilničarskih zadrug g. Peteln. Pouk se vrši vsak torek in četrtek od 19. do 21. ure, ob nedeljah pa od 9. do 11. dop. v I. nadstropju trgovske akademije. Poučevalo se bo o knjigovodstvu in kalkulaciji ter v zvezi s temi predmeti tudi o sestavljanju običajnih poslovnih spisov. Novi udeleženci se lahko prijavijo še jutri, 20. t. m. ob pričetku pouka. Na pristojbinah za vso učno dobo plačajo mojstri po 100 Din, pomočniki pa 50 Din.

Vino Slovenskih goric nekdanj in sedaj.

Kakovost vina se je z nasadi ameriškanskih podložkov krajevno zdatno premaknila. Poglejmo samo v severozapadni del Slovenskih goric. Tu je nekdanj slovelo Hlapje (župnija Sv. Jakob) kot producent najboljših kapljice v omenjenem delu Slov. goric. Danes je Hlapje bolj ali manj pozabljeno, sloves sta mu odvzela Vajgen (Jarenina) in Plavč (Svečina). Krivo je menda temu tu bolj, tam manje posrečena izbira trsnih vrst, tu bolj, tam manje vneti in strokovno naobrazeni vinogradniki, nekaj že menda tudi geološka sestava obdelovane prsti, kajti lega je tu, kakor tam izborna, solnčna, v primerni višini ter na sever zaprti ostri sapi. No, najsibo tako ali tako, resnica je, da je danes v teh krajih najboljša in zato najbolj zaželjeno vino »vajgenčan« ali »sladozor« in »plavčan« ali »zorošlad«. Da je tako res, se med drugim lahko prepriča vsak, kdor pride v nedeljo popoldne dne 23. februarja v Jarenino na pustno svečanost, ki se bo vršila v restavraciji »Ob lipi« (Cvilak). Tam se bo točil pristni »sladotvor« in »zorošlad«.

Himen.

V nedeljo, dne 16. t. m. se je poročil v stolni cerkvi g. Weber Valentin, nadučitelj v p., z gospo Reziko vdovljeno Štancer, hišno posestnico v Gradcu. Bilo srečno! Kot prič sta fungirala nadučitelja v p. gg. Reich Janez in Koplč Rado. Poročena in prič skupaj so stari skoro 300 let. Po kratkem posetu hotela »Orel« in kavarne »Central« sta se poročenca podala na ženitovanjsko potovanje proti severu. Redek himen.

Muzejsko društvo v Mariboru

ima v nedeljo 23. febr. ob 10. uri v čitalnici Študijske knjižnice svoj letni redni občni zbor. Poleg odborovega poročila o društvenem delovanju pride v razgovor tudi načelno vprašanje mariborskega muzeja in njegovih prostorov. Vse mariborske kulturne delavce vabimo, da se udeležijo tega zborovanja in se zainteresirajo za to vprašanje, ki ni nikaka malenkost, kajti tu gre za čast naše narodne kulture v obmejnem Mariboru.

Pred 12. uro! Državni upokojenci in upokojenke,

organizirajte se, četudi ne poznate bede, sicer škodujete tudi bednim tovarišem! Skrajni čas je! Prijave: Maribor, Ob bregu 14. —

Pometel je svoj ples planinc,

za letos on je doigral;

je že zatrobil pustni princ:

v deželi je princ Karneval!

SSK Maribor ga sprejme v sportno-

slavnostni paradi,

za prvi marec kliče nas k veliki

maškeradi!

Zabavni večer Rdečega križa v Studencih

je preteklo soboto prav lepo uspel. V prostorih g. Senice so se zbrali domačini, ki razumevajo vzvišene društvene cilje. Le žal, da je moralo mnogo obiskovalcev vsled prenapolnjenih prostorov oditi. Pevske točke društva »Enakost« ter izbornih mariborskih pevcev so kmalu vzbudile živahno razpoloženje. Mnogo smeha in veselja sta vzbudila komična nastopa g. Kalazija, a največje zanimanje je vladalo »volitev« miss Studenci. Od prodanih 191 glasovnic je dobila 510, torej nadpolovično večino gdč. Marica Glasova ter si pridobila naslov »miss Studenci 1930«. — Tudi srečolov in mala tombola sta zadovoljila s številnimi dobitki vsestransko. — Ferijalni koloniji slabotne študentske dece je vsled naklonjenosti mnogih dobrotnikov ter lepega gmotnega in moralnega uspeha zabavnega večera položen prvi temelj. Sicer še mnogo, mnogo manjka za oživotvorenje te namere, vendar bodi že pri teh prvih uspehih izrečena vsem, ki so kakorkoli pomagali, najiskrenejša zahvala!

Mladinska predstava v Slovenski Bistrici,

ki jo je priredila mariborska I. dekl. meščanska šola v prid ferijalne kolonije na Pohorju, je dosegla zelo lep moralen in gmoten uspeh. Čisti dobiček je znašal 1700 Din. Vsem merodajnim činiteljem, ki so pokazali izredno zanimanje za to humanitarno akcijo in pripomogli k lepemu uspehu prireditve, izrekamo srčno zahvalo. Mariborsko slov. žen. društvo.

Bolezen Hinka Nučiča.

G. Hinko Nučič, ustanovitelj našega slovenskega Narodnega gledališča v Mariboru in sedanji član in režiser Narodnega kazališta v Zagrebu, je kmalu po gostovanju v Mariboru težko obolel. Bolezen ga je priklenila na posteljo in šele v zadnjem času se mu je toliko zboljšala, da mu bo mogoče oditi v neko tuje zdravilišče. Vendar pa je verjetno, da mu še dolgo ne bo mogoče nastopati na oderskih deskah, ki so mu v resnici pomenile ves svet. Kot ustanovitelju našega gledališča, velikemu umetniku in človeku mu želimo tudi mi, da bi čimprej okreval!

V skalovju in večnem snegu.

Ne zamudite posetiti filmski predavanji, ki se vršita pod gornjim naslovom danes, 19. t. m. ob 17. in 20. uri v kinu »Apolo«.

Junaški čin.

Nenavadno lepa zadnja nedelja je skoraj pol Maribora izvabila na osušene ceste in v gole drevoode. Zlasti proti Kamnici je kar mrgolelo šetalcev. Čudno je le, da lezejo meščani na prosto, mladi deželani pa z največjo naglico hitijo proti mestu. Kar je boljših, se pri tem poslužuje vozov in avtobusov, srednji ponosno škripljejo na svojih kolesih, uboga raja pa kreše peš po prašni cesti. Pa ne hodijo posamič; kaj še, vsak fant ima tudi svojo Micko ali Treziško sabo, kolesar na kolesu, da zvoni, če kdo ne vidi, kako jo pelje v kino. Tako je tudi v nedeljo več parov iz Kamnice dirjalo v mesto. On je mogočno pritiskal pedale, Nežika pa je smeje se cingljala po šetališču. Kar nas je bolj resnih, smo godrnjaje poskakali čez cestni jarek, ne pa mladina. Ta se zadnjemu kolesarju uprla in zahtevala, da morata Tomaž in Nežika po cesti voziti. »Marš na cesto,« so klicali. Malo sram je bilo fanta pred punco, pa kaj si je hotel: šest krepkih fantov, celo en zamorec, menda iz kavarne Evrope, je bil med njimi. To tudi niso mačje solze. Kaka blamaža, če bi vpričo punce par gorkih odnesel iz boja! Tega pa že ne, raje se uda in res sta se peljala po cesti v kino, in dekle je cingljalo v beli dan, razigrani junaki pa so pozno v noč slavili svojo zmago. — Šest proti enemu, kdo ne bi bil ponosen na tako zmago! Hvala bogu, še se pretaka junaška kri po naših žilah. Boj se sovražnik naših junakov. Policija je s tem rešena neprijetnega dela, tudi to se naj uvažuje. —

Sporod berlinskega teatra »Sinja ptica«

obstoja iz sledečih izredno veselih skečev in grotesknih enodejank: Borodino, Souvenir de Suisse, Mala ruska lekcija, Vlačilci na Volgi, Kralj je klical svojega bobnarja, Pački, Južnega kozaški zbor, Zamaški, Ruske kmetice, Marčevi mački, Suharevka, Maj, Poskočnice. Ansambly šteje nad 40 oseb, lastne moderne dekoracije. Conferencier — najveselejši človek sveta — kot ga naziva Šaljapin — ravnatelj Južnij. Naval na blagajno bo gotovo velik, zato rezervirajte! Omenjeni spored se razdeli na oba večera!

Trgovska samopomoč v Mariboru

opozarja svoje člane na redni občni zbor, ki bo v petek zvečer v mali dvorani hotela »Orel«. Ker je na dnevnem redu ustanovitev druge kategorije za sprejem članov od 50. do 70. leta, bi bilo želeli, da se udeležijo občnega zbora razen dosedanjih članov tudi vsi drugi zainteresenti. —

»Slovo od zime«.

No kaj pa zopet to? O enak prireditvi pa še nismo svoje žive dni slišali. In vendar se bo vršila ta izredna prireditve na »Matijevo nedeljo« 23. februarja popoldne in zvečer v Jarenini v restavraciji »Ob lipi« (g. Cvilak). Hočemo se oddolžiti letošnji, mili zimi za njeno dobrodejno prizanesljivost. Tudi Mariborčanom se nudi ugodna prilika, da pridejo stisnit letošnji dobri zimski mamiči roko v slovo. Vse se svečano pripravljajo. »Sveti Matija, ki led razbija«, ima že pripravljen kij, da še podrobi ostanke leda. Vigred pa že rahlja zemljo, da koj nastavi šopke zvončkov, vijolic in trobentic ob cesti in stezo, koder se boste »Ob lipi« vozili ali hodili. Ob lipi Jarenina je res biserni kotiček Slovenskih goric. Godbo bo dirigiral »Obdravski Orfej«, servirala pa se bo dobrodošlim Mariborčanom celo posebna, še ne okušana vinska vrsta, po imenu »Zorošlad od Plavča«.

Cercle français.

Ker Madame Lavergne vsled boleznij svoje hčerke ne more imeti v četrtek svojega predavanja iz francoske književnosti, jo bo začasno nadomestoval g. Karba, profesor francoščine. Prvo predavanje jutri, v četrtek ob 18. uri. 511

Pri glavobolu, omotici, šumenju v ušesih, porušenem spanju, slabovljnosti, razdraženosti sezite takoj po staropreizkušeni »Franz Josefovi grenčici! Poročila višjih zdravnikov v zdraviliščih za želodčne in črevesne bolezni poudarjajo, da je »Franz Josefova voda« izborna učinkujoče naravno odvajalno sredstvo. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in suverenijskih trgovinah.

Evropske države v luči statistike

ŠTEVILO DRŽAV V EVROPI — DRŽAVE PO OBSEGU POVRŠINE, PREBIVALSTVU IN GLAVNIH MESTIH.

V Evropi je danes 37 držav, toda sedem jih je tako majhnih, da se o njih ne izplača govoriti, saj večini niti po imenu niso znane. Govorili bomo tedaj le o 30 evropskih državah, čeprav sta med temi tudi dve, ki obsegata ozemlja izven Evrope, Rusija v Aziji in Turčija v Mali Aziji. Največja država v Evropi je po obsegu in po številu prebivalstva še vedno Rusija. Površina njenega ozemlja meri 21.210.000 km² in ima 141.000.000 prebivalcev. Njeno glavno mesto Moskva z 1.750.000 prebivalci pa je med glavnimi mesti v Evropi na petem mestu. Za Rusijo je po površini, ki se pa po ogromni večini razprostira že po Mali Aziji, najobsežnejša Turčija, ki meri 871.000 km². Po številu prebivalstva pa je Turčija šele na 10. mestu, kajti šteje samo 13.139.000 duš. Njeno največje mesto Carigrad z 1.200.000 je v Evropi na sedmem mestu, njeno novo glavno mesto Angora pa šteje danes le krog 200.000 duš. Na tretjem mestu po površini je Francija s 544.000 km². Po številu prebivalstva, 40.740.000, je na četrtem mestu, rezidenca Pariz pa je med evropskimi prestolicami na drugem mestu in šteje krog 5.000.000 duš. Pariz je obenem tretje največje mesto na svetu (London, New York, Pariz). Po obsegu, 505.000 km², je malo manjša je Španija, prebivalcev ima pa le 22.144.000 duš in je tedaj na sedmem mestu. Prestolnica Madrid je s 792.000 na devetem mestu. Peta z 472.000 km² je Nemčija, ki je s 63.338.000 dušami po prebivalstvu druga (prva za Rusijo), po glavnem mestu Berlinu s 4.120.000 dušami pa tretja.

Mnogo manjša po površini, a še vedno na šestem mestu, je Švedska s 410.000 km², po številu prebivalstva, 6.059.000, pa je na 18. mestu, po svoji rezidenci Štokholmu s 453.000 pa na 14. mestu. Sledi ji Finska s 388.000 km², po številu prebivalstva, 3.550.000, enaindvajseta, po glavnem mestu Helsingforsu, 250.000 duš, devetnajsta. Le malo manjša, 376.000 km², je Poljska, po prebivalstvu, 29.249.000 šesta, po rezidenci Varšavi z 1.072.000 dušami osma. Po obsegu, 310.000 km², skoraj enaki, sta na 9. in 10. mestu Italija in Norveška, med tem pa, ko je prva po prebivalstvu, 40.548.000, na petem mestu, je druga z le 2.763.000 dušami na 24. mestu. Rezidenca prve, Rim, je s 732.000 na 7. drugo, Oslo z 289.000, pa na 18. mestu. Malo za njima je na 11. mestu Rumunija s 304.000 km², ki je po številu prebivalstva, 17.500.000, osma, po glavnem mestu Bukarešti s 445.000 dušami pa 16. Njej sledi kot dvanajsta naša Jugoslavija z 248.000 km², po prebivalstvu, 12.700.000, enajsta, po glavnem mestu Beogradu z 230.000 prebivalci pa dvajseta. Nekoliko manjša kot naša država

je Anglija z 244.000 km², po prebivalstvu je pa s 45.170.000 tretja (prva za Rusijo in Nemčijo), po glavnem mestu Londonu z nad 7.000.000 pa prva v Evropi in sploh na svetu.

Mnogo za temi državami zaostajajo po velikosti ostale srednjevelike. Prva, na 14. mestu po obsegu, je Češkoslovaška s 140.000 km², toda po prebivalstvu, 14.244.000, je deveta, po glavnem mestu Pragi z 1.700.000 celo šesta. Njej enaka, 140.000 km², je Grčija, po prebivalstvu, 6.525.000, šestnajsta, po rezidenci Atenah s 593.000 pa dvanajsta. Manjša, a še nad 100.000 km², je Bolgarija s 103.000 km², ki je po prebivalstvu 5.082.000 devetnajsta, po glavnem mestu Sofiji pa z 210.000 prebivalci 23. S 93.000 km² ji sledi Madžarska, z 8.365.000 dvanajsta, po Budimpešti z 1.298.000 sedma. Skoraj enaka je z 92.000 km² Portugalska, po prebivalstvu s 6.185.000 sedemnajsta, z glavnim mestom Lizbono s 510.000 dušami trinajsta. Devetnajsta je Avstrija s 84.000 km², 15. po prebivalstvu, 6.700.000, četrta po gl. mestu Dunaju z 1.865.000. Irska obsega kot 20, po velikosti 70.000 km², ima 3.180.000 prebivalcev (je 23.), Dublin šteje 450.000 prebivalcev (15.). Letonska meri 66.000 km² (21.), šteje 1.860.000 duš, a gl. mesto Riga (22.) 215.000. Na dvaindvajsetem mestu po obsegu površine je njej sorodna Litva, ki meri 55.000 km², je pa po številu prebivalstva z 2.230.000 dušami na petindvajsetem mestu, njeno glavno mesto Kovnas (Kovno) pa je med evropskimi glavnimi mesti tudi na petindvajsetem mestu.

Med državami pod 50.000 km² površine je prva Estonska s 45.000 km², (na 23. mestu) in z 1.124.000 prebivalci (na 27. mestu), po glavnem mestu Revalu s 150.000 na 24. mestu. Le malo manjša (24. mesto) je Danska s 43.000 km² s 3.420.000 prebivalci (22. mesto) in po rezidenci Kopenhagnu s 670.000 dušami na 11. mestu. Sledi ji Švica z 41.000 km², 3.936.000 prebivalci (20.) in Bernom s 125.000 dušami (26. mesto). Na 26. mestu je Belgija z 39.000 km², 7.812.000 prebivalci (13.) in gl. mestom Brusljem z 225.000 prebivalci (na 21. mestu). Nizozemska z 32.000 km² je na 27. mestu, po prebivalstvu, 7.416.000, na 14. mestu, po gl. mestu Haagu, 385.000, na 17. mestu. Albanija meri kot 28. le 27.000 km², je po prebivalstvu, 804.000, tudi na 28. mestu, po rezidenci Tirani z 22.000 tudi na 28. mestu. Najmanjši med temi 30 državami sta: Luksenburška, ki meri 2.586 km², ima 264.000 prebivalcev (29.) in glavno mesto Luksenburg z 62.000 prebivalci (27. mesto) ter naposled Lihhtenštajnska s 159 km² površine, 11.200 prebivalci in glavnim mestom Vaduzom z le 3.500 dušami.

Finančna nadloga Čikaga

Kakor poročajo ameriški listi, grozi milijonskemu Čikagu popoln finančni polom. V mestnih blaginjah je tako malo denarja, da pride lahko vsak dan do nastavitve poulčne razsvetljave. Mestna občina namreč nikakor ne more plačati računov elektrarne, ki so dosegli že naravnost ogromno vsoto. Mesto, čegar davkoplačevalci so tako bogati, da gre njihovo premoženje v milijone, blje sedaj obupen boj za sredstva, premog in živila. Položaj se je tako poostiril, da bodo morda že ta mesec zaprte vse mestne šole in bi bilo tako nad pol milijona otrok brez šolskega pouka. Mesto dolguje namreč svojim nameščencem nič manj kot 11 milijonov dolarjev na plačah. Na tisoče jih v zadnjih 6 tednih ni dobilo niti pare in so zašli v silne stiske. Slabo gospodarstvo občine izvira že od poletja 1928. Dohodki občine so zarubleni kar za več let naprej. Nekaj časa se je občina pomagala s tem, da je izdajala zadolžnice in je poplavila trg z vrednostmi v znesku 185 milijonov dolarjev. Spočetka so kupovali te zadolžnice, a sedaj jih banke nočejo več sprejemati niti v omejenem številu, kar je

končno dovedlo do katastrofe. Da bi se odvrnila ali vsaj omilila kriza, so bili izvršeni nešteti poskusi. Med drugim je bil sestavljen tudi takozvani »pomožni odbor«, ki obstoja iz 26 meščanov in ima nalogo, da stavi razne predloge. »Chicago Tribune« karakterizira sedanjí položaj sledeče: »Polijiki zahtevajo od bank, da naj riskirajo denar svojih vlagateljev in si nakupijo »varnosti«, ki pa so ravno radi politikov dvomljive. Kljub temu imajo politiki pogum, da očitajo bankami, da so pustile Čikago na cedilu. Kapitan, krmar in možvo očitajo potnikom, da so spravili ladjo na skale — in pričakujejo za to sedaj še pohvalo splošnosti.«

Zanimiva tožba plesalca proti kritiku.

Švedski plesalec Jean Borlin je nedavno nastopil v Parizu. Njegov švedski rojak, ki je glasovit pariški kritik, je napisal laskavo oceno, v kateri je pa omenil, da je Borlin od zadnjega nastopa pridobil na telesni obilnosti. Borlin je vložil radi tega pasusa proti kritiku tožbo, češ da mu to škoduje v poklicu, za katerega se zahteva eleganca telesa! — Svet je radoveden na pravorek sodnikov.

Iznajdljivi družabnik

V Lodzu na Poljskem sta imela dva trgovca skupno komisijsko trgovino. Njihov položaj je postajal od dne do dne slabši, ker sta imela znatne izgube. Tu je staval eden svojemu tovarišu sledeči predlog: »Poizkusiti morava, da se rešiva, dokler je še čas. Uvedi takoj ločitveno postopanje proti svoji sprogi, prepiši nanjo vse svoje imetje, nato pa zapreva trgovino. Ako se rešiva upnikov, moreš vendar svojo ženo vnovič poročiti in potem odpreda tudi novo trgovino.« Ta načrt se je močno zadolženemu družabniku zdel naravnost genijalen. Obvestil je o tem takoj svojo soprogo, ki je bila z načrtom popolnoma zadovoljna. Kmalu nato je bila res izvedena ločitev. Že čez nekaj mesecev pa je ločeni mož posetil svojo bivšo ženo in ji povedal, da namerava s svojim bivšim družabnikom odpreti novo trgovino. Istočasno je prosil svojo ženo, naj ga v smislu dogovora zopet poroči. »Ti si vendar silno naiven,« mu je odgovorila njegova bivša žena, »ali nisi razumel, za kaj gre? Tvoj družabnik je že dolgo zaljubljen v mene in ker sem sedaj imovita, se lahko z njim poročim.« Seveda je njen bivši mož pri tem smrtno prebledel in se zatekel za pomoč takoj k svojemu odvjetniku, ki pa mu je izjavil, da je ločitev pravomočna in da ne more nič ukreniti proti temu. Revez je torej prišel tako istočasno ob svojo ženo in svoje premoženje.

Šege in običaji

Na nekem otoku južno od Nove Gvineje domačini niti ne vedo, kaj je poljubiti. Ko se je nedavno neki protestantski duhovnik poslovil od svoje žene, jo je vpričo navzočih domačinov javno poljubil. Ko so domačini to videli, so se silno prestrašili. Bili so prepričani, da je hotel poslanec božji svoji ženi odgrizniti nos.

Svoje veselje in žalost izražajo tamkajšnji otočani tudi čisto drugače kakor mi. Vdova sme n. pr. šele 12 mesecev po smrti svojega moža stopiti v njegovo hišo. Strogo ji je tudi prepovedano, da bi se približala njegovemu grobu. Zato pa se mora dolge dni postiti in se dati v znamenje žalovanje črno prebarvati po vsem životu, dočim ji sorodniki odrežejo lase. Eden od sorodnikov ima tudi strašno dolžnost, da enemu od njenih otrok odreže en prst.

Nedavno je prišel iz Britanije nov misijonar na otok, ki ni imel niti pojma o šegah in običajih tamkajšnjega prebivalstva. Hodil je od kočice do kočice in razdeljeval darila. V neki koči, kjer sta bili dve stari ženski, je oddal dva zavitka tobaka, kar je ženski zelo navdušilo. Tem večje pa je bilo naslednjega dne presenečenje misijonarja. Obe dotični ženski ste prišli k njemu, se vrgli misijonarju pred noge in se hoteli takoj sleči. Misijonarju se je le s težavo posrečilo, da je to preprečil. Šele pozneje je misijonar zvedel, da ste imeli ženski čisto prav. Kajti tobak je na dotičnem otoku približno isto, kakor pri nas rdeče vrtnice. S tobakom se tamkaj naznaja, da je kdo zaljubljen.

Starček na svatbi svojega očeta

O sledečem izrednem dogodku, ki pa ima to prednost, da se je res pripetil, poročajo iz Capstadta v Južni Afriki: Josip Windovel, 127 let stari Hotentot, je pred kratkim poročil svojo tretjo ženo, ki je imela 47 let. Pri poroki je bil navzoč tudi eden od njegovih sinov, ki je imel že 80 let. Windovelova starost je izven vsakega dvoma. Berlinska misijonarska družba ima namreč v rokah listine, ki dokazujejo njegovo visoko starost. Kot šestletnega dečka ga je kupila, ker je bil suženj, rodbina Jaeger in sicer za mastno pečenko. Windovel se je izselil potem z Jaegrovo rodbino iz Capstadta v Transvaal.

Nov Fordov dar za šole.

Znani tovarnar Henry Ford je podaril te dni 100 milijonov dolarjev za trgovske in podobne šole. Napotila ga je k temu nezadosna izobrazba mladine v trgovskem pogledu.

Sport

Njeg. Vel. kralj pokrovitelj Saveza sportnih savezov.

Predsednik Saveza sportnih savezov dr. Stevan Hadži je bil sprejet v avdienco. Njeg. Vel. kralj se je konkretno zanimal za potrebe sporta in prevzel pokroviteljstvo.

SK Železničar, nogometni odsek.

Igralci I. moštva in rezerve se pozivajo, da brezpogojno pridejo jutri, v četrtek, ob 15.30 na igrišče. G. Mahajnc se mora ob tej priliki javiti načelniku sekcije. Vsakdo mora prinesiti s seboj vso opremo. — Ženski odsek: V nedeljo, dne 23. t. m. ob 10. dop. se bo vršil na igrišču sestanek vseh zainteresiranih v svrhu ustanovitve hazenskega odsega. — Tajnik.

MOLNP službeno.

V nedeljo se bo vršila mednarodna tekma SK Železničar: Sportklub Graz ob 15. uri na igrišču SK Železničarja. Predtekma ISSK Maribor rez. : SK Železničar rez. Službujoči odbornik g. Hovar. — Tajnik.

Beograjska konferenca delegatov nogometnih podsavezov.

Jug. nogometni savez je izdal o nedeljski konferenci v Beogradu poseben komunik. Zastopani so bili vsi podsavezni naše države.

Glede spremembe pravil je bilo naročeno beograjski in zagrebški podsavezni upravi, naj napravita predlog za razširjenje delokroga poedinih podsavezov. Po razpravi o vprašanju prestopa nogometišev iz kluba v klub, je bilo sklenjeno, da ima trajati prepoved igranja pri prestopivšem članu v slučaju prvenstvenih tekem šest mesecev, za prijateljske tekme pa tri mesece. Dijaki in vojakini uživajo nikakih izjem. Dosežen je bil tudi sporazum za povračitev stroškov nogometnim sodnikom, ki pridejo na poziv podsaveza sodit tekmo s teritorija drugega podsaveza. Glede letšnjega odigranja za državno prvenstvo pa naj odloči izredna glavna skupščina dne 16. marca. Predlog ljubljanskega nogometnega podsaveza, naj bi se igralo državno prvenstvo po igrah, naj se pošlje z obrazložitvijo JNS in vsem podsavezom ter predloži izredni skupščini saveza. Dosežen je bil nadalje popoln sporazum glede tehnične izvedbe predstoječe izredne glavne skupščine JNS. Konferenca je razpravljala dalje tudi o sklepu JNS, da Jugoslavija letos ne bo sodelovala na tekmovalju za svetovno nogometno prvenstvo v Montevideu. Delegati beograjskega podsaveza so zastopali nasprotno mišljenje ter ga podkrepili z nekimi dejstvi, ki doslej savezni upravi niso bila znana. Zato je bilo sklenjeno, naj se ta sklep eventualno spremeni, če se res izkaže, da so nastopile nove okoliščine, o katerih dosedaj JNS ni vedel.

Gradjanski 1911 in Viktorija v Ljubljani.

Prihodnjo nedeljo gostujeta v Ljubljani prvorazredno moštvo Gradjanski 1911 proti ASK Primorju in Viktorija proti SK Iliriji.

Nenavadna kazen

Okrožno sodišče v Novem Sadu je pred kratkim obsodilo neko Marijo Bujdošo, ki se je v neki gostilni pregrešila proti zakonu o zaščiti države, na 420 Din globe in jo je vrh tega obsodilo, da ene leto ne sme obiskati nobene gostilne. Zadnja postranska kazen temelji na novem kazenskem zakonu, ki dovoljuje sodniku, kakor znano, da izreče po lastnem preudarku še razne postranske kazni. Obsodba je postala takoj pravomočna.

Bogat plen v cerkvi

so našli doslej neznani zločinci v noči na 17. tm. v cerkvi Sv. Franje na obali v Splitu. Vlomili so in odnesli zlatnine in drugih dragocenosti za nad 100.000 Din. Ukradli so zlasti več zlat' nakit, broše in drugo zlatnino, kar so verniki tekom let nanosili skupaj kot darila. Policija je aretirala že več oseb, ki so sumljive. Zločin je silno razburil vse prebivalstvo.

Michel Zévaco

Lukrecija Borgia

Zgodovinski roman

29

»Izvrstno! Zdaj lahko greste, mojster Garconio... Gospod vodnik,« je dodala glasno, »izvolite naznaniti, da je avdijenca zaključena...«

Menih se je odstranil, Ragastens, mrtvaškobled in z mrzlim znojem na čelu, pa si je grizel ustnice do krvi, da ne bi moral zakričati...

XVII.

Dobra misel papeževa.

Garconio je bil torej tisti, ki je ugrabil Rosito... In na povelje Aleksandra Borgia jo je ugrabil... In v Tivoli so odvedli mlado ženo. Ta tri dejstva so se jasno in razločno začrtala v Ragastensovem duhu. Z največjo osuplostjo se je vpraševal, kakšni razbojnik pač tvoré to rodbino Borgia, ki se ji je on prišel ponujati v službo!

Toda kakšen namen je imelo to ugrabljenje? Jedva se je upal misliti na to. In vendar, beseda »Tivoli«, ki jo je bil prestregel, mu je bila skoraj žarek vodilne luči... Spominjal se je vsega, kar so pripovedovali po Rimu o tem papeževem letovišču... obnavljale so se mu vse pripovedi o orgijah in razuzdanih pregrehah, ki so šepetaje krožile med narodom...

Strepetal je, ko se je spomnil mladeniča Rafaela, do katerega je tako naglo navdalo gorko prijateljstvo. In prišla mu je misel, da treba njega predvsem obvestiti.

Ragastens je iskal z očmi, kod bi se mogel izmuzniti, ne da bi zbudil Cezarjevo pozornost; takrat pa je mehka roka prišla za njegovo desnico.

»Na kaj mislite, lepi vitez?«

Lukrecija je stala pred njim.

Ragastensu se je le trudoma posrečilo premagati drget groze in studa, ki ga je hotel obvladati. Nasmehnil se je.

»Kaj spletkarita?« je zaklical Cezar od daleč.

»Nocoj ob desetih v Palači Smeha,« je zamrmrala Lukrecija. »Puščam ti viteza, dragi brat,« je dodala glasno. »Do bližnjega svidenja, gospod...«

Vitez se je globoko naklonil, da skrije zmedenost, ki se je zrcalila na njegovem obličju.

»Moja sestra je v resnici bistroumna ženska, mar ne?« je rekel Cezar, ki se je bil približal in prijateljski segel Ragastensu pod pazduho.

»Izboren minister je, Svetlost...«

»Da! Ona odpravlja vse tekoče zadeve,« ona sprejema pisma, odgovarja nanje in sprejema celo poslanike tujih držav... Mojega očeta se loteva trudnost... toliko je delal... Toda idiva, vitez, da vas mu predstavim... Saj zaradi tega sem vas pričakoval...«

»Svetlost...« se je protivil Ragastens... »kasneje,

prosim vas... Nič nisem pripravljen na to čast in rajši bi...«

»Kaj šele ga je prekinil Cezar in ga potegnil s seboj. »Govoril sem s papežem o vas, in on vas hoče videti... Pojdiva!«

Ragastens je šel z njim. Vsa njegova notranjost je kipela od nestrpnosti. Toda imel je dovolj moči, da se je premagoval in delal prijazen obraz.

Trenotek kasneje je stal v kabinetu, ki ga je ločila od avdijence dvorane samo suknena zavesa. Odtod je Aleksander VI. po svoji navadi poslušal vse, kar se je govorilo.

Cezar je naglo prekorajčil ta kabinet in dospel naposled v oratorij. Tam je sedel papež v širokem, udobnem naslanjaču, z dobrohotnim smehljajem na ustnicah...

S pronikljivim pogledom je skušal presoditi Ragastensa. Vitez se je naklonil in pripognil koleno, kakor je velevala šega. Toda že ga je bil papež prijel za roko.

»Sedite, dragi sinko,« je dejal s prijazno ljudomilostjo, ki je osupnila do skrajnosti. »Sprejema vas ne glavar svete Cerkve, sprejema vas oče Cezarja in Lukrecije. Iz ust svojih dveh otrok sem slišal o vas toliko dobrega, da sem vas hotel videti osebno...«

»Sveti oče,« je zajecjal Ragastens, »ves zmeden sem od prevelike časti in dobrohotnosti, ki mi jo vaša Svetlost izkazuje...«

Ragastens je rabil pravo besedo: bil je v resnici zmeden.

Vse, kar je bil izvedel od sinočnjega večera... umor grofice Alma, zločini, katerih so zarotniki obtoževali rodbino Borgia, rop Rosite, nedavni prizor, ko sta Cezar in Lukrecija pokazala svoj nedoumljivi cinizem — vse to je pripomoglo, da si je ustvaril o papežu strašno predstavo; sliko, naslikano zgolj z grozo in gnu som. A zdaj je gledal pred seboj dobrega starčka z otožnimi očmi, z usmevom izbrane vdanosti in z vedenjem polnim očarujoče prijaznosti.

Aleksander VI. je dobro videl učinek, ki ga je proizvedel nanj, in droben smehljaj porogljive nezadovoljnosti je šinil preko njegovih ustnic.

»Zberite se, sinko moj,« je dejal in še povečal nežnost svojih besed, »in pozabite, prosim, vse predpise etikete... Če mi hočete biti prijetni, govorite z vso tisto prosjo voljo, ki je lastna sinu do svojega očeta.«

»Skušal vam bom ustreči sveti Oče,« je odgovoril vitez in sedel v naslanjač, ki mu ga je papež pokazal.

»Torej,« je povzel Borgia, »prišli ste v Italijo, da stopite v službo mojega sina?...«

»Res, sveti Oče, imel sem ta namen...«

»Dovoljeno vam je imeti tudi še druge namene, sinko moj... Vse nam dokazuje, da ste eden tistih neustrašenih ljudi, ki so sposobni dovršiti velike reči, če se jih napoti po pravi cesti...«

»Ah, oče,« je vzkliknil Cezar, »če bi ga bili videli na dan Franciscovega pogreba!...«

»Ubogi Francesco!« je zamrmral papež in si obrisal oči... »Toda žal, jaz nimam pravice, da bi se smel svobodno vdajati čuvstvom očetovske žalosti... Skrb

za državo je važnejša od moje osebne bolečine... Ah, vitez, vi ne veste, s kakšnimi bridkostmi je obdana močnost tega sveta...«

Čim je papež govoril, je Ragastens čutil, kako se mu širi srce... Vsaj ta človek bi razumel njegovo ljubezen in ga ne bi skušal prisiliti v boj proti Primavera... In kdo ve!... Nemara bi se mu posrečilo omečiti njegovo srce do te deklice — pogovoriti njega, ki tolikanj ceni pogum!... Brezumno nada se je pomalem naseljevala v njegovem srcu...

»Sveti oče,« je dejal ves ganjen, »vaše posvečene bolečine odmevajo tudi v mojem srcu... Naj mi vaša Svetost verjame da sem ji brezmejno vdan...«

»To vem, vitez... Vi ste človek plemenitega srca, in kakor se vaša roka ne trese v boju, tako hrani vaša duša zaklade vdanosti in zvestobe... In — dobro! Baš do te vdanosti sem se hotel obrniti, ki mi jo tako ganljivo ponujate sami od sebe...«

»Oče,« je rekel Cezar živalmo, »jamčim vam za viteza de Ragastens... V vsakterem pogledu je vreden naloge, ki mu jo hočete poveriti...«

Ragastensa je izpreletelo. Torej mu bo poverjena določena naloga, in glavar Cerkve se je sam potrudil in ga poklical k sebi, da mu jo razloži!

Ali ne bi mogel v plačilo prositi, da naj se opusti nameravani vojni pohod proti Montefortu?

Zares, sreča se mu smehlja! Združenje okolnosti, izvirajočih iz ugodnega slučaja, mu daje možnost, služiti obenem temu dobremu starčku in rešiti njo, ki jo obožuje!

Aleksander VI. je zasledoval na vitezovem obrazu vse vdane misli, ki so se porajale v njegovem srcu. Zadovoljen in prepričan, da doseže svoj namen, je nekaj minut izbiral pripravne besede.

»Vitez,« je dejal nato, »sovražnike imam, in globoko me žalosti, da se moram tako tik pred svojo smrtjo zavedati, kako napak ljudje razlagajo moje misli, kako zlobno tolmačijo moje namene... Vse svoje življenje sem se skušal boriti z velikimi, da bi se približal malim... Hotel sem prikrajšati silo in predrznost mogotcev, da olepšam delež nizkih, ponižnih, razdedinjenih in tistih, ki so — kakor vi! — ločeni od visokega plemstva, zato ker imajo prazne denarnice. In vendar mi je baš izvajanje te misli nakopalo toliko mogočnih sovražnikov... In vse to ne bi bilo nič, če bi se vsaj zakonito borili proti meni... ne pa tako, kakor se boré, z zastrupljenim orožjem obrekovanja... ko razširjajo o moji nramnosti, mojem življenju in mojih ciljih govorce, ki bi jih mogel omeniti z rdečico na obrazu...«

Ragastens se je zamislil, kakšne da utegnejo biti te govorce... Papežu, so splošno očitali najrazuzdanejše, najostudnejše pregrehe... In govorili so, da je njegovo vabilo na obed enako smrtni obsodbi...

S trepetom se je spomnil Rositinega ropa... Razgovor Lukrecije z Garconijem se mu je zasvetil v glavi kakor blisk.

(Nadaljevanje sledi)

Sportniki!

Drsalke brusi in ponikla najbolje in najceneje, mehanična delavnica Justin Gustinčič, Maribor, Tattenbachova ul. 14.

Opremljeno sobo,

solčna lega, oddam s 1. marcem go-spodični. Cena Din 200. Restavracija, Vojašniška ulica 10. 488

Šofer

se sprejme za stalno nameščenje, star najmanj 20 let, s šoferskim izpitom in najmanj 2 leti prakse. Šoferji s kavcijo imajo prednost. Ponudbe s prepisi spričeval je nasloviti na Auto-prometno družbo z o. z. Ljutomer. 499

Vse vrste pletenin

po meri. Popravila, spadajoča k tej stroki, izvršuje najbolje, hitro in ceno-no mehanična pletarna Javornik, Vojašniška ul. 2. 364

Zgubil sem

na poti iz Počehova - Maribor zatvo-rač (Verschluss) malokaliberske puške znamke »Gego«. Najditelj se naproša, da odda zatvorač proti odškodnini upravi »Večernika« Maribor, Aleksandrova c. 13. U

20% kronske bone kupimo!

Plačamo najvišjo dnevno ceno. Pro-me:na bančna družba, Maribor, Can-karjeva ulica 14. 307

Mehanična delavnica

za popravila vseh vrst gramofonov, šivalnih trojev, zajamčeno so ldne in brezkonkuren-šne cene znane tvrdke Justin Gustinčič, Mari-bor, Tattenbachova 14. Zadoštuje dopisnica, da pridem po stroj in gramofon na dom.

Sobo- in črkostikanje

izvršuje po ceni, hitro in okusno Fra-njo Ambrožič, Grajska ul. 2. 2231

V najem se odda s 1. aprilom

stanovanje 3 sobe, kuhinja v pritličju, skupno z lokalom in velikimi kletnimi prostori. Naslov v upravi 361

Spalne in jedilne sobe

po najmodernejšem vzorcu in po kon-kurenčnih cenah prodam. Mizarstvo Rudolf Kompara, Aleksandrova ce-sta 48. 439

Iščem gosilno ali vinotoč

v najem v centru mesta. Ponudbe pod »Gostilna« na upravo lista. 495

Bivši trgovski

in registraturni nameščenec, 35 let star, govori in piše slovenski, hrvatski in nemški, išče mesto vratarja, skladiščnika, portirja ali sluga. Naslov je oddati v upravi. U

Sprejem na dom perilo

v pranje, likanje in krpanje. Naslov v upravi lista. 512

Wiener Messe

od 9. do 15. marca 1930 (Rotunde do 16. marca)

Posebne prireditve:

Salon za kuhovinsno modo, dunajska moda pletenin, razstava pohištva, reklamni semeni

Mednarodna razstava avtomobilov in motornih koles.

Razstava potrebščin za hotelske obrate / Razstava živil in nasladih / Semeni za zgradbe in gradbo cest Tehnične novosti in iznajdbe.

Poljedelski in gozdarski vzorčni sejem.

3. avstrijska razstava pitane živine.

(Od 14. do 16. marca)

Brez vizuma! S sejsmo izkaznico in potnim listom sva boden prestop meje v Avstrijo, Ogrski prehodni vizum se s predložitvijo sejsmske izkaznice dobi na meji. Precejšnje vozne udobnosti na jugoslovanskih ogrskih in avstrijskih železnicah, na Donavi, v značnem prometu in Jadranskem morju.

Pojasnila vseh vrst in sejsmske izkaznice (po Din 50-) pri Wiener Messe A. G., Wien VII ter za časa Lipskega pomladanskega sejma pri poslovalnici v Leipzigu Österreich Messhaus ter pri častnih zastopnikih v Mariboru

Podružnica Ljubljanske kreditne banke, Prvi jugosl. transport d. d. Schenker & Co. Meljska c. 16, Tujsko-prometna zveza za mariborsko oblast.

Inventurna prodaja!

Pri vsem zimskem blagu **10% popust**

Specialno nizke cene no-govic. Tvarniška zaloga moškega perila za vse sloje. Ogledajte si izlozbe. Prepričajte se glede cen.

JOSIP ŠEREC, MARIBOR
Aleksandrova c. 23. 457

Zahtevalite povsod „Večernik!“

Par težkih konjev

z opremo, event. tudi z vozom vred ter različne vozove ima »Lajteršperška opekarna« pri Mariboru. 467

na prodaj!

20%

kronske bone kupujem

po najvišjih dnevni cenah ali pa vzamem na račun pri nakupu blaga

Franc Mastek, Maribor, Glayni trg